

13.10.2021

Asia/34

§ 323

Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite hätämajoituksen lisäämisestä asunnottomille naisille

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sinikka Vepsä ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan asunnottomien naisten hätämajoituspaikkojen lisäämistä ja niiden sijoittamista mahdollisuuksien mukaan naisille suunnattuihin yksiköihin.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkistrategian 2017-2021 linjauksiin on kuulunut syrjäytymisen ja asunnottomuuden torjuminen. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn ja vähentämisen toimenpidesuunnitelma on laadittu sosiaali- ja terveystoimialan, kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian yhteistyönä.

Asunnottomalle pyritään ensisijaisesti järjestämään asunto. Hätämajoitus on viimesijainen ratkaisu. Sosiaali- ja tervetoimialalla on tällä hetkellä 46 omaa hätämajoituspaikkaa, joista yhdeksän on varattu naisille. Lisäksi toimiala on kilpailuttanut hätämajoituksen ostopalvelun syksyllä 2020. Tässä yhteydessä hätämajoituksen paikkamäärää on lisätty. Myös ostopalveluyksiköissä naisille voidaan järjestää oma huone tai tila ja siten sopivasta yksityisyyttä suojaavasta turvallisesta palvelusta pystytään huolehtimaan.

13.10.2021

Tällä hetkellä hätämajoituspaikkojen lisäämiseen asunnottomille naisille ei ole syytä ryhtyä, koska paikkamäärää on vastikään lisätty. Hätämajoituksen kulttuuri- ja sukupuolisensitiivisessä työssä henkilöstön koulutukseen on tarpeen kiinnittää jatkuvasti huomiota.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja kaupunkiympäristön toimialan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 27.09.2021 § 694

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

20.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 108

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2021-002248 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sinikka Vepsän ja 17 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta hätämajoituksen lisäämisestä asunnottomille naisille.

”Aloitteessa edellytetään, että Helsinki lisää asunnottomien naisten hätämajoituspaikkoja ja että nämä sijaitsevat mahdollisuuksien mukaan pelkästään naisille suunnatussa yksikössä. Aloitteen mukaan asunnottomille naisille tulisi taata sukupuolisensitiivistä tilaa ja tukea.

Hätämajoituksen naisasiakkaat vuonna 2020

Hätämajoitusta tarvitseva helsinkiläinen voi hakeutua suoraan Hietaniemen palvelukeskuksen kautta majoitukseen ottamalla yhteyttä puhelimitse tai asioimalla palvelukeskuksessa.

Keskimäärin 15 naista yöpyy joka yö Helsingissä hätämajoituksessa. Esimerkiksi helmikuussa 2021 Hietaniemen palvelukeskuksessa oli seitsemän eri naista asiakkaana sekä Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulmassa kuusi ja Inarintiellä kaksi.

Naisten hätämajoitus Hietaniemenkadun palvelukeskuksessa on järjestetty omaan siipeen, jossa on makuusalit, wc ja suihku. Naisten vuodepaikkoja on normaalioloissa 12 kolmessa eri huoneessa. Koronaepidemian vuoksi paikkoja on turvavälien vuoksi tällä hetkellä yhdeksän klo 17–08 välisenä aikana.

Vuonna 2020 Hietaniemenkadun palvelukeskuksen hätämajoituksessa yöpyi 108 naista. Heistä 58 prosenttia eli 63 yöpyi lyhytaikaisesti alle 10 vuorokautta. 16 naista joutui turvautumaan hätä-majoitukseen pitkäaikaisesti. Heidän majoitusaikansa ylitti 50 vuorokautta. Asumisvuorokausia oli yhteensä 2 642 eli keskimäärin 24,5 vuorokautta henkilöä kohden.

Helsingin Diakonissalaitoksen Alppikulman hätämajoitus tarjosi 45 hätämajoituspaikkaa ajalla heinä-joulukuu 2020 päihteitä käyttäville helsinkiläisille asunnottomille. Naisille ja miehille erikseen korvamerkittyä paikkamäärää ei ole, vaan hätämajoituspaikat jakautuvat kysynnän perusteella. Keskimäärin kuusi naista vuorokaudessa majoittui Alppikulman hätämajoitukseen ja yöpymisiä oli yhteensä 1 035.

Helsingin Diakonissalaitoksen Inarintien hätämajoitus on kohdennettu paperittomille sekä helsinkiläisille päihteettömille asunnottomille ja paikkoja oli elo-joulukuussa 2020 yhteensä 30. Lisäksi tarjotaan hätämajoitusta liikkuvalla romaniväestölle. Paikkoja ei ole jaettu sukupuolen

mukaan kiintiöihin. Hätmajoitusta tarvitsevia naisia oli keskimäärin kaksi per yö ja yöpymisiä toteutui yhteensä 308 elo-joulukuussa 2020.

Sininauhasäätiö ja Helsingin Diakonissalaitos avasivat nuorille tilapäismajoituksen Sturenkadulle Helsinkiin 1.4.2021–30.6.2021. Se on avoinna kaikille asunnottomille nuorille kuntarajoista riippumatta. Helsingin kaupunki tukee toimintaa muun muassa tarjoamalla lämpimiä aterioita.

Ostopalveluyksiköissä Alppikulmassa ja Inarintiellä naisia ei koskaan majoiteta miesten kanssa samoihin tiloihin. Tarvittaessa naisille voidaan järjestää oma huone tai tila, vaikka pysyvästi naisille korvamerkityjä tiloja ei olekaan. Yksiköissä toimitaan tilanteen ja tarpeen mukaan ja järjestely on toiminut hyvin. Nykyisellä mallilla pystytään järjestämään sopiva yksityisyyden turvaava ja turvallinen palvelu myös naisille.

Hätämajoituspaikkojen tilanne Helsingissä

Sosiaali- ja terveystoimialalla on tällä hetkellä käytössään yhteensä 46 omaa hätämajoituspaikkaa, joista yhdeksän on varattu naisille. Lisäksi hätämajoitusta hankitaan ostopalveluna paperittomille yksin eläville, pariskunnille ja perheille sekä päihdeettömille ja päihdeongelmallisille asunnottomille helsinkiläisille yhteensä 65 paikkaa. Näiden palvelujen kilpailutus toteutettiin syksyllä 2020.

Kilpailutuksen seurauksena hätämajoituksen paikkamäärää lisättiin ja näin myös naisille tarjottava paikkamäärä kasvoi. Tämä on tarpeen, sillä hätämajoitusta tarvitsevien naisten määrä on ollut viime aikoina kasvussa. Naisia ja miehiä ei majoiteta samoihin tiloihin, vaikka majoitus toteutuukin samoissa toimipisteissä. Toimintamalli takaa palvelun joustavuuden, kun majoitusta voidaan tarjota kummallekin sukupuolelle tarpeen mukaan. Palvelussa huomioidaan myös mahdollisuuksien mukaan henkilöiden kulttuurilliset ja muut erityistarpeet.

Sosiaali- ja terveystoimiala on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa laatinut Toimenpidesuunnitelman asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi vuosina 2020–2022. Asunnottomien tilannetta pyritään helpottamaan tilapäisen asumisen ja hätämajoituksen ratkaisujen, erityistä tukea tarvitsevien palveluiden sekä integroitavien ja räätälöityvien ratkaisujen kautta. Osa toimenpidesuunnitelmassa ehdotetuista toimista on jo pantu käytäntöön kuten edellä mainittu lisäpaikkojen hankkiminen.

Sosiaali- ja terveystoimiala katsoo, että hätämajoituksen lisäämiseen asunnottomille naisille ei ole tällä hetkellä syytä ryhtyä, koska paikkamäärää on vastikään lisätty. Olemassa olevissa majoituspaikoissa tulee jatkossakin huolehtia kaikkien majoittujien yksityisyydestä, erityis-

tarpeista ja turvallisuudesta. Lisäksi on syytä todeta, että hätämajoitus on viimesijainen ratkaisu. Ensisijaisista on pyrkiä järjestämään asunnottomalle asunto. Tästä syystä meneillään olevaa yhteistyötä ja toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi ja vähentämiseksi Helsingissä on syytä jatkaa. Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hätämajoituksessa työskentelevän henkilöstön osaaminen sukupuolisen-sitiivisessä työssä varmistetaan ja tarvittaessa vahvistetaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustuslain 19 §:n 1 momentin takaama ihmisarvoisen elämän edellyttäminen välttämätön huolenpito merkitsee, että sellaisessa tilanteessa, jossa henkilö on vailla vakinaista asuntoa ja hänen olosuhteensa muutoin edellyttävät kiireellisen asumisen tai majoituksen järjestämistä, voi kunnalle syntyä velvoite järjestää kiireellisesti asumista tai asumisolosuhteita koskeva ratkaisu järjestämällä sosiaalihuoltolain 21 §:n mukaisia asumispalveluja.

Sosiaalihuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää ja ylläpitää hyvinvointia sekä sosiaalista turvallisuutta sekä turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet. Kunnan järjestämä hätämajoitus tukee näitä periaatteita auttamalla henkilöä, jolla ei ole mahdollista järjestää itse omaa majoittumistaan.

Suunnitelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi Helsingin kaupungin palveluissa ja toiminnassa 2019–2021, tärkeimpänä tavoitteena on lisätä kaikkia sukupuolia ja sukupuoli-identiteettejä edustavien kaupunkilaisten tasa-arvoa, hyvinvointia ja ihmisoikeuksien toteutumista. Hätämajoituspalveluja käyttävien henkilöiden yksilöllisten tarpeiden ja turvallisuuden varmistamisella voidaan edistää heidän hyvinvointiaan."

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja Mikko Tamminen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Aleksis Niskanen: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Helsingin kaupungin tulee järjestää kaikille suomalaisille asunnottomille hätämajoitus sukupuolesta riippumatta. Niin kauan kun Helsingissä on suoma-

laisia asunnottomia, ei ole moraalisesti kestävällä pohjalla tarjota hätämajoitusta Suomessa oleileville ulkomaan kansalaisille."

Jäsen Aleksi Niskasen vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Touko Niinimäki: Lisätään lausunnon viimeisen kappaleen loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hätämajoituksessa työskentelevän henkilöstön osaaminen sukupuolisensitiivisessä työssä varmistetaan ja tarvittaessa vahvistetaan."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 3:

Jäsen Katju Aro: Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että naisten asunnottomuuden lisääntyminen tunnistetaan ilmiönä ja että asunnottomien naisten palveluissa tunnistetaan sukupuolisensitiivisen työn ja sukupuolierityisten tilojen merkitys muun muassa luottamuksen, vuorovaikutuksen ja turvallisuudentunteen vahvistajana. Lautakunta esittää, että Helsingissä kokeillaan hätämajoitustilojen kohdentamista vain naisille siten, että palvelussa samalla vahvistetaan erityisosaamista sukupuolisensitiivisestä työstä.

Jäsen Katju Aron vastaehdotus raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Touko Niinimäki)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Touko Niinimäki, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Aleks Niskanen, Ulla-Marja Urho

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Touko Niinimäen vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 2).

13.10.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Aleksi Niskanen jätti lausunnosta rauenneen vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

11.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mari Stycz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 24222
mari.stycz(a)hel.fi